
Р о з д і л IV
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК СИСТЕМА
ПРОФЕСІЙНО-МИСТЕЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК СИСТЕМА
ПРОФЕСІЙНО-МИСТЕЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

УДК 378.091.3:004.77:7.071.2

Галина Сотська, м. Київ

**ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ**

Початок нового тисячоліття ознаменувався стрімким процесом цифровізації практично всіх сфер суспільства, зокрема культури й мистецтва, оскільки однією із найважливіших особливостей нашого часу є перехід розвинутих країн світу від постіндустріального до інформаційного суспільства, що актуалізує потребу в переосмисленні ролі цифрової комунікації фахівців мистецького профілю [1].

За сучасних умов професійної діяльності у сфері мистецтва володіння художніми техніками та креативним мисленням, хоча й залишається фундаментальним, уже не є вичерпною передумовою успішної реалізації фахівця мистецького профілю. Важливою складовою професійної компетентності фахівця мистецького профілю виступає здатність до ефективної самопрезентації, а також до конструктивної взаємодії з цільовою аудиторією, професійною спільнотою та культурними інституціями, що здійснюється переважно через цифрові комунікаційні платформи та інструменти.

Термін «цифрові комунікації» науковцями розглядається з позиції технологічно-медійного підходу, як процес передачі інформації через цифрові канали, зокрема Інтернет, мобільні платформи соціальні медіа та інші цифрові технології [2] та інтерактивно-комунікативного підходу – як форма інтерактивного обміну інформацією, що передбачає активну участь у процесі комунікації усіх учасників з використання електронної пошти, чату, форумів, соціальних мереж та інших платформ, що забезпечує зворотний зв'язок та двосторонню взаємодію [3]. При цьому цифрові комунікації виходять за межі технічного процесу, формуючи нову культуру комунікації в цифрову епоху.

Для ефективної цифрової комунікації фахівець мистецького профілю має володіти комплексом взаємопов'язаних компетентностей, серед яких ключовими є цифрова грамотність, візуальна культура, емоційний інтелект і здатність до побудови персонального бренду в цифровому середовищі. Цифрова грамотність передбачає не лише базові навички роботи з цифровими пристроями та програмами, а й уміння критично оцінювати інформацію, дотримуватися норм цифрової етики, захищати авторські права та

забезпечувати інформаційну безпеку. У мистецькому контексті це означає здатність створювати, редагувати та поширювати контент, використовуючи сучасні цифрові платформи.

Візуальна культура є фундаментом для побудови ефективної комунікації в мистецькому середовищі, адже саме візуальні образи часто стають основним засобом передачі ідей, емоцій і смислів. Фахівець має розуміти принципи композиції, кольорової, музичної, хореографічної гармонії, типографіки, візуального наративу, а також вміти адаптувати ці знання до різних цифрових форматів – від соціальних мереж до інтерактивних платформ.

Емоційний інтелект відіграє важливу роль у цифровій взаємодії, оскільки онлайн-комунікація часто позбавлена невербальних сигналів, що ускладнює інтерпретацію намірів співрозмовника. Фахівець мистецького профілю має вміти емпатійно реагувати, зберігати емоційну стійкість, будувати довірливі стосунки з аудиторією та колегами, навіть у віртуальному просторі. Це сприяє створенню позитивного іміджу та підтримці професійного діалогу.

Окрему увагу слід приділити персональному бренду, який у цифрову епоху стає важливим інструментом самопрезентації та професійного просування. Побудова бренду передбачає усвідомлення власної ідентичності, визначення унікального стилю, цінностей і меседжів, які фахівець транслює через цифрові канали. Це включає ведення сторінок у соціальних мережах, створення контенту, що відображає творчий почерк, участь у професійних онлайн-спільнотах, а також стратегічне планування цифрової присутності.

Особливу увагу слід приділити формуванню цих компетентностей у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю. Освітні заклади мають інтегрувати цифрову комунікацію в навчальні програми, пропонуючи студентам міждисциплінарні курси з цифрового дизайну, медіаграмотності, SMM, основ UX/UI-дизайну, практичні проєкти (онлайн-виставки, онлайн-концерти, інтерактивні презентації тощо), співпрацю з ІТ-сферою. Важливо створювати умови для розвитку м'яких навичок (soft skills), зокрема креативність, емоційна стійкість, здатність до командної роботи в онлайн-середовищі, що передбачає вміння будувати довіру, підтримувати діалог, надихати. У мистецькому контексті це набуває особливого значення, оскільки творчість завжди пов'язана з емоціями, індивідуальністю та автентичністю.

Таким чином, цифрова комунікація є складовою професійною компетентністю, що визначає успішність фахівця мистецького профілю в умовах цифрової трансформації суспільства. Її формування має стати пріоритетом як для самих фахівців мистецького профілю, так і для освітніх інституцій, які готують нове покоління творчих професіоналів. Уміння ефективно комікувати в цифровому середовищі відкриває нові горизонти для творчості, співпраці та професійного розвитку, сприяє інтеграції українського мистецтва у світовий культурний контекст.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сотська Г.І. Актуалітети розвитку мистецько-педагогічної освіти України в контексті євроінтеграційних процесів. Stefan cel Mare University of Suceava Publishing House, м. Сучава, Румунія, 2023, С. 73-90.
2. Shreya Mane. Theoretical Aspects on Digital Communication Technologies International Journal of All Research Education and Scientific Methods
URL: <https://www.researchgate.net/publication/366065967>
3. McQuail, D. (2010). McQuail's Mass Communication Theory. SAGE Publications. URL: <https://nibmehub.com/opacservice/pdf/read/McQuail%27s%20Mass%20communication%20theory>

УДК 371.13:374

Jolanta Flanz, Skierniewice

KSZTAŁCENIE NAUCZYCIELI DLA POTRZEB I WYMAGAŃ CZŁOWIEKA W JEGO CAŁOŻYCIOWEJ EDUKACJI

Kierunki ustawicznego modyfikowania szkoły jako placówki spełniającej wymogi szkoły przyszłości i związane z nimi koncepcje kształcenia nauczycieli są przedmiotem analiz naukowców.

Kształcenie nauczycieli przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej) przebiega w Polsce według ściśle zdefiniowanych *Standardów kształcenia*. Dokument ten określa, że do tego zawodu nauczyciela przygotowują jednolite studia magisterskie, które trwają pięć lat. Mogą mieć one profil ogólnoakademicki albo praktyczny.

W *Standardach kształcenia* przyszłych nauczycieli założono, że proces kształcenia powinien być poprzedzony diagnozą mocnych i słabych stron studentów i mieć charakter możliwie zindywidualizowany. W praktyce nikt tego nie realizuje. Zalecona w *Dokumencie* indywidualizacja tego procesu przybiera zwykle postać indywidualnego toku kształcenia, o który może ubiegać się student w przypadku podjęcia pracy zawodowej lub trudnej sytuacji osobistej i który polega na tym, że powinien on uczestniczyć w średnio w przynajmniej 70% realizowanych na uczelni zajęć w formie stacjonarnej. W rzeczywistości, niezmiernie rzadko akademicy zapraszają osoby studiujące na indywidualne konsultacje o charakterze poszerzającym lub pogłębiającym ich wiedzę, a i studenci nie są takimi konsultacjami zazwyczaj zainteresowani.